

Raadsvergadering d.d. 29 september 2022

Aan de raad,

Onderwerp

Instellen Omgevingsfonds Duurzaamheid

Portefeuillehouder

J.H.C.M. Briels

Beslispunten

1. Het Omgevingsfonds Duurzaamheid instellen;
2. Het College mandateren om uit dit fonds subsidies van maximaal €10.000 per subsidie toe te kennen.

Samenvatting

De zonneparken die in Laarbeek worden gerealiseerd, staan jaarlijks een bedrag af aan de gemeente voor het realiseren van lokale duurzame projecten. Deze afdrachten worden verzameld in een fonds, waaruit lokale initiatieven subsidie kunnen aanvragen. In dit besluit wordt dit Omgevingsfonds Duurzaamheid ingesteld en worden de spelregels vastgesteld voor het verkrijgen van een subsidie.

Aanleiding

Op dit moment zijn er vijf zonneparken vergund, waarvan drie definitief en onherroepelijk. Deze parken zullen in 2023 worden gerealiseerd en dan ook starten met een jaarlijkse afdracht aan de gemeente. Dat betekent dat er spelregels opgesteld moeten worden voor het besteden van deze afdrachten. Hiervoor wordt het Omgevingsfonds Duurzaamheid ingesteld.

Vormgeving fonds

Het fonds kent een aantal uitgangspunten. Het gaat om een fonds dat subsidies uitkeert voor duurzaamheidsprojecten, op een laagdrempelige manier. Het besteedt in ieder geval de afdrachten van de zonneparken, eventueel aangevuld met extra financiering van de gemeente of derden. De gemeente beheert het fonds en behandelt de aanvragen, waarbij externe partijen zoals Platform Duurzaam Laarbeek om advies worden gevraagd. Het fonds maakt onderscheid tussen kleine aanvragen (maximaal €1000) en grote aanvragen (maximaal €10.000), waarbij de doorlooptijd van kleine aanvragen minder lang is, en de eisen minder streng zijn. Het plan noemt voorwaarden waaraan aanvragen moeten voldoen zoals een link met het gemeentelijke duurzaamheidsprogramma; het dienen van algemeen belang; en een lokaal en non-profit karakter. Daarnaast zijn er onderdelen van een aanvraag die niet verplicht zijn maar wel een pluspunt zijn, zoals het betrekken van jeugd.

De spelregels van het fonds zijn tot stand gekomen in samenwerking met enkele lokale partijen en bewoners. Daarvoor heeft een discussieavond plaatsgevonden waarin aan de hand van een aantal stellingen is gediscussieerd over de vormgeving van het fonds. Een samenvatting van die discussie is als bijlage aan dit raadsvoorstel toegevoegd.

Beoogd effect en/of resultaat

Het besluit stelt het Omgevingsfonds Duurzaamheid in en stelt regels vast voor de beoordeling van aanvragen voor een bijdrage uit dit fonds. Het college wordt gemandateerd om subsidies uit het fonds toe te kennen.

Argumenten

1. Participatie bij totstandkoming

De inrichting van het fonds is bedacht door zes organisaties en vier buurtbewoners uit de omgeving van een van de beoogde zonneparken. Deze organisaties waren IVN, Laarbeekse Landschap, Duurzaam Wonen Laarbeek, Laarbeek Energie, Platform Duurzaam Laarbeek en Zorg om het Dorp Mariahout. Hierbij is op een aantal punten afgeweken van de eerste opzet die door de gemeente was gemaakt. Zo is een goede en breed gedragen invulling voor het fonds ontstaan.

2. Aansluiting bij duurzaamheidsprogramma

De subsidies die uit het fonds worden vergeven sluiten aan bij de Duurzaamheidsagenda, het Laarbeekse duurzaamheidsprogramma dat in 2019 door de raad werd vastgesteld. Deze agenda kent zes thema's, op vier van deze thema's is het Omgevingsfonds van toepassing. Dit zijn duurzaam wonen, duurzame leefomgeving, duurzaam grondstoffengebruik en duurzame energie. De twee andere thema's, duurzame gemeentelijke bedrijfsvoering en duurzaam ondernemen, lenen zich niet voor het fonds: de gemeente gaat niet aan zichzelf subsidies uitkeren, en bij subsidies voor ondernemen spelen discussies rondom staatssteun.

Niet alleen sluit het fonds goed aan bij de duurzaamheidsagenda, het past ook in de aanpak om juist lokale inwonersinitiatieven te steunen. Het fonds maakt dit op een laagdrempelige manier mogelijk. Door ook aan communicatie over de projecten aandacht te besteden, maakt het fonds daarnaast goed zichtbaar wat er lokaal aan duurzaamheid wordt gedaan.

3. Mandatering college

Om de doorlooptijd van de subsidies te verkorten en omdat het om relatief lage bedragen per subsidie gaat, wordt voorgesteld om het beheer van het fonds in handen te geven van het college. Dit betekent dat het college wordt gemandateerd om besluiten te nemen over het toekennen of afwijzen van subsidieverzoeken. Jaarlijks en op verzoek van de raad zal het college een overzicht geven van de ingekomen aanvragen en de toegekende subsidies.

Kanttekeningen

1. Bescheiden middelen beschikbaar

Mochten de vijf beoogde zonneparken worden gerealiseerd, dan is er jaarlijks zo'n €40.000 beschikbaar. Dat betekent dat maximaal 10 kleine projecten en 3 grote projecten kunnen worden gehonoreerd. Er is nog geen zicht op hoeveel aanvragen er zullen komen. Mocht dit een groot aantal zijn, dan kan door het college of door de raad worden overwogen om meer budget beschikbaar te stellen.

2. Communicatie vraagt aandacht

Projecten die uit het fonds gefinancierd worden zijn goede voorbeelden van hoe lokaal wordt verduurzaamd. Het loont dus om een communicatiestrategie op te zetten waarin mensen worden opgeroepen om aanvragen te doen, en waarin succesvolle projecten onder de aandacht worden gebracht. Het uitvoeren van het fonds vraagt daarmee niet alleen capaciteit van de ambtenaren die werken aan duurzaamheid, maar ook van communicatie. Dit kan ingepast worden binnen de communicatiestrategie van team duurzaamheid en hoeft daarmee geen problemen op te leveren.

Vervolgstappen

- Fonds wordt gevuld met opdrachten
- Aanmeldprocedure digitaal beschikbaar
- Communicatiecampagne opgestart voor bekendheid bij potentiële aanvragers
- Fonds operationeel

Bijlagen (meegezonden stuk(ken), ter inzage gelegde stukken)

1. Omgevingsfonds duurzaamheid
2. Verslag discussieavond omgevingsfonds 7 juni 2022

Het college van burgemeester en wethouders,
gemeentesecretaris

J.W.M. van de Ven

burgemeester

F.L.J. van der Meijden